

Ольга ШЕВЧЕНКО, канд. філол. наук, доц.

ORCID ID: 0000-0002-5714-2902

e-mail: o_shevchenko@knu.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,

Київ, Україна

ЛЕКСИЧНА ЕВОЛЮЦІЯ: ВІДОБРАЖЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ У ФОРМУВАННІ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ

У статті розглядаються особливості функціонування неологізмів, які увійшли до Oxford English Dictionary у 2023 році, історія їх виникнення та причини поширення у мові. В роботі досліджуються процеси, що відбуваються у лексичній сфері англійської мови на сучасному етапі через вплив глобалізації та інших макросоціальних тенденцій. Автор розглядає взаємозв'язок між мовними змінами та особливостями уявлення про світ, аналізує явища лексичної еволюції, звертаючи увагу на зміни в словниковому складі мови, які відображають культурні, технологічні та соціальні зміни. Робота розкриває сутність лексичної еволюції як важливого аспекту мовної динаміки та надає інсайти щодо ролі мови у формуванні ментальної картини світу в сучасному глобалізованому суспільстві.

Ключові слова: мовна картина світу, неологізм, еволюція, Оксфордський словник англійської мови, глобалізація, інтернет-культура, комунікація, соціальні мережі.

Поняття "картина світу" належить до фундаментальних наукових понять. Картина світу як глобальний образ постійно формується в процесі контактування людини з навколишнім середовищем та іншими членами соціуму. Картина світу об'єктивується у мові, образотворчому мистецтві, музиці, ритуалах, різноманітних соціокультурних стереотипах поведінки людей. Мовна картина світу репрезентується, насамперед, на лексичному матеріалі. У свідомості людей, які належать тому чи іншому національному колективу, складається та передається із покоління в покоління свій образ картини світу, об'єктивної

© Шевченко Ольга, 2025

навколишньої дійсності. Картина світу, на думку багатьох лінгвістів, – вихідний глобальний образ світу, який репрезентує сутнісні властивості світу в розумінні її носіїв, лежить в основі світогляду людини та є результатом усієї її духовної активності (Ангеловська, 2019, с. 10).

Мовна картина світу є суб'єктивним образом об'єктивної реальності, оскільки кожна людина по-своєму і неповторно відтворює світ (Живіцька, 2010, с. 21). Глобальні зміни у поведінці та діяльності людини зумовлюють появу нових або розширення наявних фрагментів картини світу. Перетворення у світогляді відбуваються внаслідок впливу різноманітних чинників, таких як життєві обставини, прогрес у сферах суспільного виробництва, науки, культури, підвищення рівня матеріального добробуту та еволюція міжособистісних стосунків. Ці зміни спонукають до утворення нових концепцій, спричинених потребами сучасного життя, що впливає на появу нових лексичних одиниць у мові. Поступово ці нові терміни пройдуть усі етапи лексикалізації та будуть прийняті мовною спільнотою.

У світі мовознавства постійний розвиток мови породжує нові слова, які відображають сучасні реалії та тенденції. Лексеми, які служать для номінації нових концепцій або заміни вже наявних термінів, можуть пройти різні морфологічні або семантичні трансформації, як-то скорочення, метонімія, метафоризація, або можуть бути запозичені частково або повністю з інших мов, віддзеркалюючи тяжіння до унікальності (оказіоналізми), та служити основою для подальшої деривації. Нові лексичні одиниці відіграють ключову роль у процесах формування та трансформації мовної картини світу.

Науковий аналіз та етимологічне дослідження слів є одним із основних напрямів у лінгвістиці, спрямованим на розкриття їх походження, структури та семантичного вжитку. **Актуальність** статті полягає в необхідності дослідити динамічний розвиток англійської мови, яка регулярно породжує велику кількість неологізмів, що відображають нові концепції та феномени сучасного світу. Багато із цих нових термінів зникають із такою самою швидкістю, як і з'являються, однак певна частина із них з

часом стає закріпленою частиною мови, відтак вимагаючи подальшого дослідження та аналізу.

Лексикографи відомих словників англійської мови систематично проводять моніторинг для виявлення нових лексичних одиниць, які виникають у мові, та вносять їх до словникових корпусів з метою своєчасного оновлення. *Оксфордський словник англійської мови* (далі – OED) є одним із найавторитетніших та найретельніше складених академічних словників, що охоплює багато аспектів розвитку та використання англійської мови.

Згідно з даними, наведеними на офіційному вебсайті OED, словник щорічно поповнюється новими лексичними одиницями в різних кількісних обсягах. Наприклад, у березні 2023 року до словника було включено більше 700 нових слів, значень і фраз (серед них *deepfake*, *antigram*, *groomzilla*), у червні – трохи менше 1000 слів (серед них *fidget spinner*, *T. Rex*, *oceanplastic*), у вересні – більше 1000 слів і висловів (серед них *spidey sense*, *final frontier*, *freshers' flu*), а у грудні – більше 500 (*nice-to-have*, *swear jar*, *with a cherry on top*). Таким чином, за підсумками 2023 року, у словник OED було додано загалом 3200 нових лексичних одиниць та значень (New word entries, 2023).

Мета статті – визначити зв'язок між утворенням нових лексичних одиниць і зміною мовної картини світу.

Матеріалом для дослідження послуговували словарні статті *Oxford English Dictionary*, а також інтернет-видання *The Independent*, *The Times*, *The Guardian*, *The New York Times*. Було проаналізовано більше 100 контекстів.

Об'єктом нашого дослідження є шортлист неологізмів 2023 року за версією OED.

Предметом дослідження виступають особливості функціонування неологізмів 2023 року, історія їх виникнення і причини поширення в мові.

Більшість слів, які з'явились у OED у 2023, виникли набагато раніше, але саме у 2023 вони стали актуальними і отримали додаткове значення.

Команда Oxford Languages збирає великі колекції розмовних і письмових даних про мову, відстежує найновіші мовні утворення у різноманітних публікаціях – від спеціалізованих журна-

лів і газет до соціальних мереж. На основі цієї інформації команда Oxford Languages робить остаточний вибір "Слова року".

Кандидатів на звання "Слово року" обирають на основі даних, зібраних великою програмою дослідження мови Оксфордського корпусу, який щомісяця збирає близько 150 мільйонів слів поточної англійської мови з вебпублікацій. Складне програмне забезпечення дозволяє експертам-лексикографам ідентифікувати нові слова та досліджувати зміни в тому, як використовуються усталені слова (How is Word of the Year chosen, 2023).

"Слово року", яке щорічно оголошує редакція Oxford Languages – це слово, яке викликало найбільший інтерес протягом 12 місяців. Це слово відображає настрій чи занепокоєння того конкретного року та має культурне значення і потенціал до тривалого використання. "Слово року" не обов'язково має бути придуманим протягом останніх дванадцяти місяців, але воно має бути часто вживаним протягом року і повинно мати великий резонанс. "Слово року" відразу додається до premium.oxforddictionaries.com як самостійне нове слово або як нове значення вже існуючого слова.

Скорочений список слів року Оксфордського словника 2023 року відображає широкий спектр суспільних та культурних тенденцій, включаючи щораз більший інтерес до психічного здоров'я, соціальних питань, технологічних інновацій та екологічних проблем. Ці напрямки відображають важливі аспекти сучасного життя та показують перспективні шляхи для подальшого розвитку суспільства.

Мовна картина світу демонструє не лише еволюцію лексичного складу, а й глибинні зміни в суспільних та культурних цінностях. Суспільна потреба у нових термінах, що відображають позитивні якості та оптимізм, є індикатором мовної динаміки та суспільного розвитку. Дедалі більший інтерес до психічного здоров'я, саморозвитку та позитивного мислення стимулює формування нового мовного складу, спрямованого на підтримку психологічного благополуччя та емоційного розвитку. Такі терміни стають інструментом для вираження та розуміння позитивних аспектів особистості та суспільства. Вони відображають стрімке розширення мовного репертуару, адапто-

ваного до потреб сучасної епохи, і є індикатором культурного зростання. Ця суспільна потреба відображається у створенні та прийнятті нових слів, спрямованих на підтримку позитивного світогляду та розвитку гармонійних міжособистісних відносин.

Серед новоутворених слів, що з'явилися у мові у 2023 році, новотвір "*rizz*" здобув великої поширеності та активно використовувався у різних соціокультурних контекстах. Оксфордський словник визначає "*rizz*" як "стиль, чарівність або привабливість; здатність залучити романтичного чи сексуального партнера" (Oxford Word of the Year 2023, 2023).

Етимологічно, слово "*rizz*" виникло як скорочення від англійського «charisma» (харизма, чарівність), яке в свою чергу походить від грецького слова "χάρισμα" (charisma), що означає "особливий дар". У мовній практиці "charisma" використовується для позначення рис, які надають особі привабливості та впливовості. Це поняття активно вживається в політиці, бізнесі, соціальних науках та інших сферах для опису осіб, які володіють високим ступенем впливу на інших.

Процес перетворення "charisma" в "*rizz*" може бути пояснений фонетичними та семантичними трансформаціями, що відбуваються в мовній системі під впливом різних факторів, таких як фонетичні зміни, вплив мовленнєвих груп або зміни у суспільних цінностях і стандартах.

Загальна суспільна динаміка також може впливати на формування нових слів. У випадку з "*rizz*", можливо, суспільна потреба нового терміна, який відображає позитивні якості та оптимізм, сприяла його появі.

Частотність використання слова різко зросла у 2023 р. з піком у червні цього року, коли актора Тома Холланда запитали в інтерв'ю, яке згодом завірусилось у мережі, про секрет його харизми, на що він відповів: "*I have no rizz whatsoever, I have limited rizz*". Короткий фрагмент інтерв'ю в соцмережах подивились більше 3 млн. разів (станом на кінець 2023 р.) (Holland, 2023).

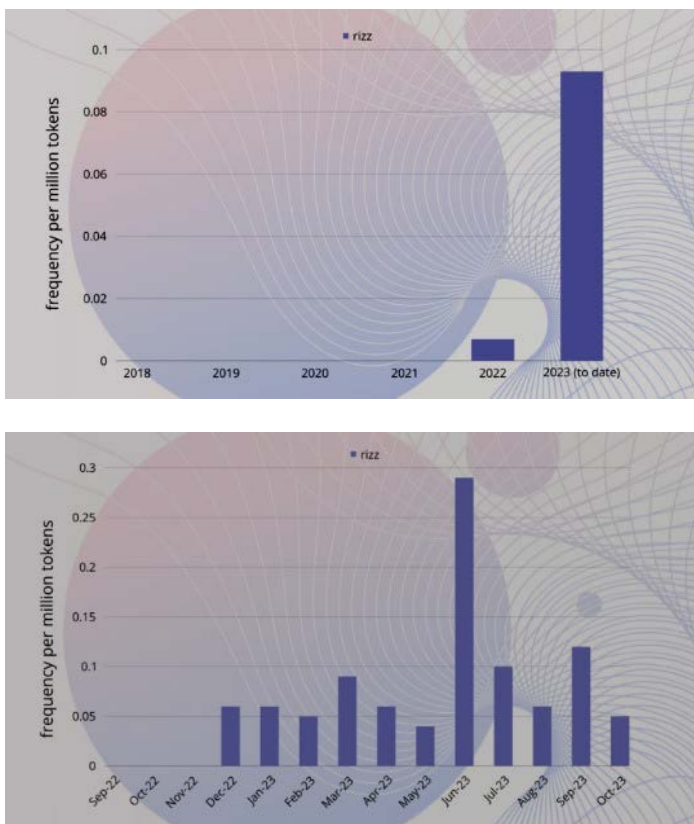

Рис. 1. Частотність вживання "rizz" згідно з Oxford Monitor Corpus of English (Oxford Word of the Year 2023, 2023)

Слово "rizz" швидко увійшло в мовну практику, набуваючи різних значень залежно від контексту. Перш за все, воно може використовуватися для вираження стійкості, витривалості та здатності до подолання труднощів. Кароліна Філліпс так описує свій досвід стенд-ап коміка, коли вона вперше вийшла на сцену у 64 роки: "*I leave the stage knowing that I'm brave, funny and have **rizz**. And muttering: Never again*". ("Я йду зі сцени, знаючи, що я смілива, смішна і маю харизму. І бурмочу: Ніколи знову") (Phillips, 2024). У цьому контексті "rizz"

асоціюється з позитивним ставленням до життя та здатністю до адаптації в різних ситуаціях.

Крім того, "rizz" може вживатися для позначення харизми або особливого впливу на інших. У такому використанні воно відображає певні особистісні риси, які роблять індивіда впливовим у соціальному оточенні: *"Do women twirl their hair when they're around you? Do men laugh loudly at your jokes? Have you noticed you're particularly good at chatting people up? Then you've got **rizz**"* ("Жінки поправляють волосся, коли бачать вас? Чоловіки голосно сміються з ваших жартів? Ви помітили, що вам особливо добре вдається спілкуватися з людьми? Тоді ви маєте харизму") (Khomami, 2023).

У молодіжній мові та в інтернет-культурі "rizz" отримує додаткове значення, що виражає позитивне ставлення до життя, духовну силу, оптимізм та впевненість у власних можливостях. Джеремі Енгл, редактор "The NewYork Times", так описує цей феномен і пояснює, хто такий "rizzler": *"Having **rizz** is when you have good game. Being a rizzler is like when you're a pro at flirting with people"* ("Мати харизму означає гарно грати. Бути харизматиком – це бути професіоналом у флірті") (Engle, 2023). Отже, нове слово асоціюється з активною життєвою позицією, готовністю до викликів і бажанням досягати успіху. Слово може використовуватися в різних контекстах, таких як мотиваційні цитати, вирази підтримки або як емоційний вислів.

Слід відзначити, що особливій популярності неологізм "rizz" здобув в соціальних мережах, де він використовується як хештег або сленговий вислів для позначення певного настрою або ставлення до подій. Його вживання сприяє формуванню специфічного мовного коду і спільної культурної ідентичності серед користувачів соціальних мереж.

Необхідно також відзначити, що слово "rizz" стало символом оптимізму та віри в успіх, інструментом самовираження та самореалізації, особливо серед молодого покоління: *"Music on Saturday will be played by indie supergroup Boygenius. The host is a quirked up white boy with **rizz**, while the musical guests are three rocker baddies rocking it down rocker style!"* ("У суботу гратиме інді-супергрупа Boygenius. Ведучий – чудернацький білий хлопець

із харизмою, а музичні гості – троє лиходіїв-рокерів, які грають у рокерському стилі!") (Neath, 2024).

Неологізм "rizz" є яскравим прикладом того, як мова еволюціонує під впливом суспільних, культурних та технологічних змін. Це слово відображає сучасні цінності, потреби та ставлення до життя, перетворившись на важливу складову сучасної англійської мови та культурного дискурсу.

Аналізуючи функціональні аспекти вживання слова "rizz", можна відзначити його активне використання в соціальних мережах, літературі, медіа та загальному комунікативному середовищі. Воно стає символом оптимізму та віри в успіх, підкреслюючи важливість вміння витримувати випробування та рухатися вперед навіть у найскладніших обставинах. У цілому, "rizz" став не лише лінгвістичним явищем, але й важливим елементом мовної культури, що сприяє позитивному сприйняттю життя, розвитку особистості та формуванню оптимістичного світогляду.

Важливою рисою "rizz" є його універсальність у різних сферах комунікації. Воно може вживатись як у формальних, так і в неформальних ситуаціях, доповнюючи мовлення елементами позитивної емоційної насиченості. Його використання сприяє формуванню позитивного мовленнєвого середовища та підтримує психологічний комфорт у спілкуванні.

Необхідно відзначити, що слово "rizz" є продуктом не лише мовної еволюції, але й відображенням суспільних процесів. Його виникнення та активне використання свідчать про постійну потребу суспільства у позитивних символах та мовних конструкціях, які підтримують індивідуальний і колективний розвиток.

До списку з восьми неологізмів, що були відібрані для участі в конкурсі на звання "Слово року" у 2023 році, також увійшов іменник "**Swiftie**", поява якого пов'язана з великою популярністю та впливом творчості Тейлор Свіфт на сучасну культуру. Термін "**Swiftie**" виник у результаті портманто: поєднання прізвища *Swift* та суфікса *-ie*, що вказує на прихильність або належність до певної групи. Таким чином, "**Swiftie**" означає прихильника Тейлор Свіфт, який виявляє активну підтримку та великий інтерес до її творчості, концертів, альбомів та особистого життя: *"Kevin Costner is officially a **Swiftie** after*

attending Taylor Swift's Eras Tour concert in Los Angeles this week" ("Кевін Костнер офіційно став Swiftie, після того як відвідав концерт Тейлор Свіфт у Лос-Анджелесі цього тижня") (Ng, 2023).

Неологізм "Swiftie" відображає еволюцію мовної картини світу, віддзеркалюючи вплив культурних та соціальних тенденцій на мовний репертуар. Концепція "Swiftie" є мовним втіленням феномену культурного фанатизму, де віртуальні спільноти формуються навколо певних артистів або медійних персонажів. Цей неологізм став важливою частиною мовного лексикону, що віддзеркалює нові форми культурної взаємодії в цифрову епоху. Використання терміна "Swiftie" свідчить про поширення і глибини впливу популярної культури на мовну практику та ідентичність сучасного суспільства.

"Swiftie" може бути активним учасником фан-спільноти, де обговорюють новини, аналізують тексти пісень, діляться враженнями від концертів та спілкуються на тему творчості Тейлор Свіфт. Популярність співачки, зумовлена її талантом та творчими досягненнями, сприяє постійному розширенню когорти фанатів в усьому світі. Музей Вікторії й Альберта, – перший в Європі музей декоративно-ужиткового мистецтва, заснований у Лондоні у 1852 році, – запросив до співпраці одного з фанатів Тейлор Свіфт. На думку експертів, спільна робота з фанатами може сприяти більш ефективній комунікації з аудиторією, створенню нових музейних програм та експозицій, а також залученню нових відвідувачів, що відображає інноваційний підхід до культурного маркетингу та просування мистецтва: *"Swifties across the UK will be presented with the opportunity of a lifetime as a London museum looks to recruit its first-ever professional Taylor Swift adviser"* ("Прихильники Тейлор Свіфт отримують неймовірну нагоду, оскільки лондонський музей має намір найняти першого в своїй історії професійного радника з творчості Тейлор Свіфт") (Butt, 2024).

Термін "Swiftie" став важливим елементом мовної культури у 2023 році та відображає тенденції у формуванні самоідентифікації в молодіжному середовищі на сучасному етапі. Крім того, він підкреслює силу та вплив поп-культури, а також способи,

якими люди виражають свої емоції та інтереси через музику та відданість улюбленим артистам.

Значення цифрових медіа у формуванні сучасної мовної культури проявляється, серед іншого, також і впливом платформи ТікТок на мовні патерни. Як масовий канал спілкування, ТікТок становить унікальний майданчик, де користувачі створюють короткі відеоролики та аудіомеми. Це зумовлює швидке поширення нових сленгових виразів, фраз і мовних трендів. Зміст відео- та аудіоконтенту на ТікТок розкриває ключові напрямки мовної еволюції та дозволяє зрозуміти механізми формування нових моделей мовної поведінки в цифрову епоху. Потужний вплив платформи ТікТок на розвиток нових комунікативних моделей свідчить про зміну способів комунікації, а також підкреслює важливість медіавпливу на мовну культуру та суспільство.

Так, платформа використовує червоні, зелені і бежеві прапорці як фільтри для класифікації контенту щодо безпеки й вікових обмежень аудіо- та відеоматеріалів. Червоний прапорець вказує на контент, який може містити матеріали або сцени, що не відповідають стандартам безпеки або можуть бути шкідливими для деяких груп користувачів. Зелений прапорець, навпаки, позначає контент, який вважається безпечним для всіх користувачів, не містить шкідливих матеріалів і відповідає віковим обмеженням платформи. Останнім часом ТікТок запровадив використання бежевого прапорця для класифікації контенту, який містить матеріали або сцени, що можуть викликати дискомфорт або емоційну реакцію аудиторії, але при цьому відповідають стандартам безпеки та не включають матеріали, які є небезпечними або неприйнятними для показу.

Термін "*beige flag*", який увійшов до шортлиста неологізмів 2023 року, останнім часом набув великої популярності в англomовному інтернет-просторі, перетнувши межі ТікТоку. Цей термін, зареєстрований в OED, позначає рису характеру людини або звичку, яка є нейтральною – ані хорошою, ані поганою (Oxford Word of the Year 2023, 2023). "*Beige flag*" використовується для позначення ситуації, коли людина намагається уникнути прямого конфлікту чи вираження сильних емоцій, вибирає м'який, нейтральний підхід у вирішенні конфліктних

ситуацій. Термін "*beige flag*" вважається символом спокою, нейтралітету та відстороненості від конфлікту.

Цей термін виник у контексті сучасного спілкування, щоб описати ситуації, коли люди уникатимуть конфліктів та неприємностей, обираючи нейтральну або консервативну позицію. "*Beige flag*" виражає ідею пасивної реакції на складні або спірні ситуації, де особа обирає нейтральний шлях, уникаючи висловлювання чітких поглядів чи ставлення. Цей неологізм свідчить про поступову зміну в мовному вживанні та культурних уявленнях про взаємовідносини та конфлікт. Він відображає потребу в нових термінах для опису сучасних реалій і способів взаємодії в глобалізованому світі, підкреслюючи постійні зміни в способах комунікації та вирішення конфліктів.

У статті *The Independence* "Reese Witherspoon reveals her «weird and gross» ***beige flag***" досліджується вислів акторки Різ Візерспун про "дивний та огидний" бежевий прапорець. У статті розглядаються можливі тлумачення та інтерпретації поняття "бежевого прапорця" в контексті сучасної культури, а також можливі наслідки його використання для уявлень про моральні та етичні норми. Автор досліджує, як вислів Різ Візерспун може вплинути на дискусії про сприйняття нормальності та нормативності в сучасному суспільстві: "*Reese Witherspoon has opened up about her **beige flag** while speaking at INBOUND 2023*" ("*Різ Візерспун розповіла про свій бежевий прапор під час виступу на INBOUND 2023*") (Miller, 2023).

На запитання, що акторка могла б вважати своїм власним бежевим прапором, Візерспун зізналась, що вона може доторкнутися до жука чи будь-якої гидоти: "*When asked what she would consider her own **beige flag** to be, Witherspoon thought for a moment before confessing: «I will touch literally any bug or disgusting thing»*" ("*Коли її запитали, яким би вона вважала свій власний бежевий прапор, Візерспун на мить замислилась, перш ніж зізнатися: «Я можу доторкнутися до будь-якого жука чи огиди»*") (Miller, 2023).

Концепція "*beige flag*" свідчить про зростання інтересу до питань міжособистісних відносин у сучасному суспільстві. Використання цього терміна підкреслює важливість м'якого і

збалансованого підходу до вирішення конфліктів, який сприяє збереженню взаєморозуміння та гармонії у відносинах.

Термін "*beige flag*" відображає сучасні тенденції в комунікації та конфліктології, де велика увага приділяється не лише розв'язанню конфліктів, але й їх запобіганню шляхом використання м'яких методів і стратегій взаємодії. Цей термін також відображає соціокультурні зміни в сприйнятті конфліктів та їх ролі в сучасному суспільстві, де акцент зроблений на співпрацю і конструктивність.

Неологізми в сучасній мові часто створюються для опису нових видів стосунків між людьми внаслідок постійної соціокультурної та технологічної еволюції. Це важливий процес адаптації мови до змін у суспільстві, що відображається в постійному збагаченні словникового запасу і реалій сучасного світу, вони з'являються для вираження нових концепцій та відносин, що виникають у суспільстві. Серед них – неологізм "*situationship*" – термін, що став популярним у сучасній мові, особливо в молодіжному середовищі. Він походить від словосполучення "*situation*" (ситуація) та "*relationship*" (відносини), вживається для опису романтичних або сексуальних стосунків без зобов'язань.

Неологізм "*situationship*" є виявом мовної динаміки, що відображає сучасні соціокультурні тенденції у сфері міжособистісних відносин. Цей термін використовується для опису невизначених або неформальних стосунків між людьми, які поєднують елементи романтичних зв'язків і дружби, але не мають чіткої визначеної структури або стабільності. "*Situationship*" відображає сучасні зміни у способах сприйняття та вираження інтимних відносин, де люди відмовляються від традиційних моделей стосунків на користь більш гнучких і неформальних підходів.

Цей неологізм свідчить про еволюцію культурних уявлень про сучасні форми міжособистісної взаємодії, віддзеркалюючи потреби та цінності сучасного суспільства. За традиційними стандартами, стосунки характеризуються визначеними ролями та очікуваннями, але у "*situationship*" ці межі розмиті й не мають чітко визначеного статусу, але включають елементи, характерні для стосунків, таких як взаємне спілкування, емоційний зв'язок і спільна активність.

Неодноразове використання терміна свідчить про актуальність і важливість цього явища для сучасного суспільства. Ситуації, що характеризуються нестабільністю та нечіткістю визначень, стають все більш поширеними в міжособистісних відносинах, що відображається в лексиці: *"According to their Year in Swipe report, Tinder saw a 49 % increase in those saying they are seeking a **situationship** in their profiles"* (*"У звіті повідомляється, що кількість тих, хто шукає любовних пригод без зобов'язань у Tinder, зросла на 49 %"*) (Brighty-Potts, 2022).

Загальновизнано, що *situationship* може мати як позитивні, так і негативні аспекти. З одного боку, цей вид стосунків дозволяє уникнути зобов'язань і створювати неформальні, гнучкі відносини. З іншого, *"situationship"* може призвести до непорозуміння і розчарування, оскільки відносини в *"situationship"* часто нестабільні: *"One the one hand, **situationships** may allow you to feel the sense of connection you'd experience in a standard-issue relationship and the independence that comes with being single. On the other hand, the ambiguity of **situationships** can take a toll on your mental health"* (*"З одного боку, легкі відносини можуть дозволити вам відчувати зв'язок, який люди мають у звичайних стосунках, і незалежність, яку дає самотність. З іншого боку, неоднозначність ситуації може вплинути на ваше психічне здоров'я"*) (Alberts, 2023).

Ще одне слово з шортлиста 2023 року, яке вживається для позначення стосунків в епоху розвитку масмедіа, – *"parasocial"*. Цей термін описує стосунки, що характеризуються одностороннім, невзаємним почуттям близькості, яке відчуває глядач, шанувальник або послідовник до добре відомої чи видатної особи, зазвичай медійної знаменитості, при цьому шанувальник починає помилково відчувати, що він знайомий зі знаменитістю або навіть має дружні стосунки з нею (Oxford Word of the Year 2023, 2023).

Парасоціальні стосунки – це тип односторонньої псевдодружби, яку аудиторія має з медіаперсонами чи особистостями. Концепція була вперше представлена у 1956 році соціологами Д. Хортоном і Р. Водем для опису того, як споживачі масмедіа взаємодіють із діями ЗМІ (Horton, & Wohl, 1956).

Концепція "**parasocial**" у наш час пов'язана передусім із масовою культурою та медіа, де медійні персонажі (телевізійні ведучі, актори чи інші публічні особистості) стають об'єктами інтенсивного споживання та ідентифікації для своїх шанувальників. У медіадослідженнях "**parasocial**" є важливою концепцією, оскільки вона допомагає розуміти природу та ефекти відносин між споживачем і медійною фігурою, включаючи емоційну залежність, ідентифікацію та емпатію.

Серед найбільш резонансних статей можна згадати "*The bizarre **parasocial fans** of the Johnny Depp vs Amber Heard trial*" ("Дивні парасоціальні шанувальники судового процесу між Джонні Деппом і Ембер Херд") в *The Independent* (Clark, 2022). У статті досліджується явище парасоціальних відносин у контексті судового процесу між Джонні Деппом та Ембер Херд. Автор звертає увагу на незвичайну емоційну залученість деяких фанатів, які розглядають судову справу як особистий конфлікт і виражають емоційну підтримку своїй улюбленій знаменитості. Стаття аналізує вплив парасоціальних зв'язків на сприйняття судового процесу і його учасників, а також підкреслює значення розуміння цього явища для подальшого розвитку медійної та правової культури.

Щораз більший інтерес до вивчення впливу знаменитостей на суспільство та розуміння їхньої соціальної ролі простежується у новому курсі із соціальної психології Тейлор Свіфт, що впроваджений у державному університеті Арізони. На заняттях студенти аналізують творчість співачки з погляду соціальної психології, вивчають її вплив на суспільство і культуру. Студентам пропонується досліджувати теми, такі як ідентичність, ставлення до слави, міжособистісні та парасоціальні стосунки через призму творчості Свіфт: "*The new course is a «swift» approach to learning psychology, using the pop star and her fans as a prime example of **parasocial relationships**, students will be able to explore the topic in a fun and relevant way*" ("Новий курс – це швидкий спосіб вивчати психологію. Аналіз парасоціальних стосунків між попзіркою та її шанувальниками дозволить студентам дослідити тему весело") (Hebert, 2023). Упровадження такого курсу в університеті свідчить про

дедалі більший інтерес до вивчення впливу знаменитостей на суспільство і розуміння парасоціальних відносин.

Парасоціальні стосунки можуть мати як позитивні, так і негативні аспекти. З одного боку, це може бути джерелом розваг та відпочинку, сприяти відчуттю належності. З іншого боку, це призводить до перевищення реальних меж та ілюзії інтимності, що може вплинути на психічне здоров'я і соціальні відносини. Так, стаття "*That Is Not Who I Am*" застерігає від парасоціальних відносин, які можуть призвести до руйнівних наслідків для психічного здоров'я і самопочуття. Глибока емоційна прив'язаність до публічних осіб може породжувати неправильні уявлення про них і створювати вигадані ілюзії близькості. Це, у свою чергу, може стати причиною розчарування, втрати ідентичності та зниження самооцінки: "*You could form a **parasocial relationship** with that woman you've never met who always posts pictures of her nice house*" ("*Ви можете створити парасоціальні стосунки з тією жінкою, яку ніколи не зустрічали, яка завжди публікує фотографії свого гарного будинку*") (Thompson, 2022). Стаття наголошує на важливості усвідомлення реальності та об'єктивного ставлення до знаменитостей, щоб уникнути негативних наслідків від парасоціальних відносин.

Дослідження "**parasocial**" важливі для розвитку медіа-педагогіки та психології споживача, оскільки вони допомагають розробляти стратегії для збалансованого і здорового споживання медіа та розвитку критичного мислення серед аудиторії.

Наступний неологізм із шортлиста 2023 року, "**de-influencing**", є терміном, що відображає концепцію заохочення людей через соціальні мережі зменшити споживання матеріальних благ. Цей термін походить від герундія **influencing**, який відображає процес впливу лідерів думок на суспільство, та префікса **de-**, що вказує на зменшення чи звуження.

Концепція "**de-influencing**" віддзеркалює суспільне усвідомлення проблем, пов'язаних із масовим впливом, зокрема у медіа, соціальних мережах і рекламі. Вона виокремлюється як стратегічний підхід для зменшення чи ліквідації негативного впливу, що виникає внаслідок нав'язливої реклами, маніпуляцій та неправдивої інформації.

Основною метою "de-influencing" є створення умов для зниження впливу реклами на споживачів і збереження їхнього психічного та емоційного благополуччя. Це може включати в себе розвиток критичного мислення, впровадження захисних механізмів від маніпуляцій і навичок самоконтролю щодо факторів впливу.

"De-influencing" є важливим елементом у сферах психології споживача, медіаосвіти та соціальної педагогіки, оскільки ця концепція спрямована на формування свідомих і критично налаштованих громадян, які здатні аналізувати та розуміти механізми, що опосередковано впливають на їхні погляди, поведінку і споживчі звички.

Загалом, "de-influencing" є важливим інструментом для забезпечення збалансованого співвідношення між споживачами і впливовими агентами в сучасному інформаційному суспільстві. У статті Марка Шельмана "Social media «deinfluencers» who delight in bashing brands" ("Деінфлюенсери, які із задоволенням критикують бренди"), що була опублікована в *The Times*, розглядається явище соціальних медіадеінфлюенсерів, які піддають ніщивній критиці сучасні бренди: "First came the influencer. Now a backlash is being led on social media by «deinfluencers»". ("Спочатку з'явилися інфлюенсери. Тепер негативну реакцію в соціальних мережах викликають «деінфлюенсери»") (Sellman, 2023). Вони використовують свої платформи для висловлення негативних вражень від продуктів, послуг і брендів, нерідко висловлюють свою думку щодо етичних питань брендів. Таким чином, деінфлюенсери впливають на репутацію брендів і змінюють споживчі уподобання.

Пандемія COVID-19 стала одним із чинників, що викликали значні зміни у споживчих звичках. Дослідження NPD Group виявило, що покоління Z, яке включає молодих людей, народжених між 1997 і 2012 роками, демонструє надзвичайну тенденцію до економії грошей та зміни споживчих пріоритетів. Результати дослідження були опубліковані в статті "TikTok «de-influencers» want Gen Z to buy less – and more" ("Де-інфлюенсери" TikTok хочуть, щоб покоління Z купувало менше та більше") (Hadero, 2023). Одним із ключових висновків дослідження є те, що пандемія змусила сучасне покоління звернути увагу на свій

фінансовий стан і значно вплинула на споживчу поведінку молодих людей, спонукаючи їх переосмислити свої пріоритети та уподобання. *"A slew of TikTok users are leveraging their platforms to tell people what not to buy. The trend, called «de-influencing», is a stark contrast to prior ones like #TikTokMadeMeBuyIt, when consumers were showing off products they purchased after seeing them on the social media app". ("Безліч TikTokерів використовують свої платформи, щоб повідомляти людям, чого не варто купувати. Ця тенденція, яка називається «зменшення впливу», різко контрастує з попередніми, як-от #TikTokMadeMeBuyIt, коли споживачі демонстрували продукти, які вони придбали після того, як побачили їх у додатку соціальних мереж")* (Hadero, 2023). Дослідження також показало, що молоді люди почали більш уважно ставитися до своїх витрат, намагаючись знайти способи економії грошей та раціонального використання своїх фінансових ресурсів.

До списку з восьми неологізмів, що були відібрані для участі в конкурсі на звання "Слова року" у 2023 році, також увійшов іменник **"prompt"**, який означає інструкцію, що надається програмі штучного інтелекту або алгоритму, з метою генерування або впливу на зміст, що створюється. Це нове значення **"prompt"** є розвитком ширшого значення: *"нагадування; підказка, слово або фраза, сказана, щоб нагадати акторові, декламатору про забуте слово чи рядок"* (Oxford Word of the Year 2023, 2023).

Останніми роками збільшилось використання штучного інтелекту, що породжує потребу в розвитку і застосуванні людських компетентностей для ефективного контролю та управління цими технологічними досягненнями. Із поширенням використанням систем штучного інтелекту у сферах бізнесу, освіти, творчій діяльності тощо спостерігається зростання кількості лексичних одиниць, які виникають та використовуються для створення команд і продуктивного застосування штучного інтелекту: *"Adobe has launched a new artificial intelligence tool that uses generative AI to «magically» add or remove objects to or from photos with a simple text **prompt**"* (*"Adobe запустила новий інструмент штучного інтелекту, який використовує генеративний штучний інтелект для «магічного» додавання або*

видалення об'єктів до або з фотографії за допомогою простої текстової підказки") (Cuthbertson, 2023).

Максимізація потенціалу штучного інтелекту передбачає можливість надавання "підказок" для впливу на генерацію або вміст створюваного контенту: *"Make your AI **prompt** as simple as you can while still explaining your request in all relevant detail"*. (*"Зробіть підказку штучного інтелекту якомога простішою, але при цьому поясніть свій запит у всіх деталях"*) (Krantz, 2023). Терміни, пов'язані зі штучним інтелектом, були особливо часто вживаними у 2023 році, і використання *"prompt"* у новому значенні відображає зростання популярності штучного інтелекту в суспільстві та підкреслює взаємодію людини з машинами.

Неологізм *"heat dome"* (тепловий купол) є терміном, який поширився в науковому та громадському дискурсі в контексті зміни клімату і погодних явищ. Він використовується для опису зони високого атмосферного тиску, що виникає над певною територією, затримує масу гарячого повітря і призводить до тривалого та інтенсивного періоду спеки, що може мати серйозні наслідки для здоров'я людей, сільськогосподарського виробництва та екосистем.

Характерними рисами теплового куполу є тривалість та інтенсивність періоду спеки, а також її вплив на погодні умови і кліматичні зміни. За сприятливих умов *"heat dome"* може призвести до рекордно високих температур, екстремальних погодних умов та посухи. Поняття *"heat dome"* все частіше згадується в публікаціях останніх років. Наведемо заголовки деяких із них: *"«Heat dome» weather system to bake America with temperatures beyond 90F for weeks"* (*"Погодна система «теплового купола» випікає Америку температурами вище 90F протягом тижнів"*), газета *The Independent*, 10 липня 2020 (Vallejo, 2020); *"Once-in-a-millennium heat dome lodges over US and Canada in preview of future climate disaster"* (*"Тепловий купол, який буває раз на тисячоліття, здійснюється над США та Канадою напередодні майбутньої кліматичної катастрофи"*), газета *Independent*, 28 червня 2021 (Chao-Fong, 2021).

У 2023 році проблема теплового купола постала ще більш гостро. Високі температури, спричинені тепловим куполом,

обтяжили енергомережу Техасу та поставили під загрозу життя багатьох людей: "Scorching temperatures brought on by a «**heat dome**» have taxed the Texas power grid and threaten to bring record highs to the state before they are expected to expand during the coming week, putting even more people at risk", газета *The Independent*, стаття "What is a **heat dome**? Scorching temperatures in Texas are expected to spread to the north and east" ("Що таке тепловий купол? Очікується, що спекотна температура в Техасі пошириться на північ і схід"), газета *Independent*, 26 червня 2023 (Miller, 2023).

Аналізуючи загальні тенденції у виборі слова року за версією OED 2023 року, можна виявити декілька ключових напрямків, які відображають актуальні соціокультурні та політичні контексти цього періоду.

По-перше, можна відзначити підвищену увагу до питань стосунків та емоційного благополуччя. Слова, пов'язані з психічним здоров'ям і саморозвитком, ймовірно, відображають дедалі більший інтерес суспільства до самопізнання та психологічної саморегуляції. Друга тенденція вказує на глибоку рефлексію над соціальними питаннями та активізацію громадянської свідомості. Третя тенденція виявляється в інтересі до технологічних інновацій та цифрової трансформації. Слова, що описують нові технології, цифрову безпеку та інформаційну грамотність, свідчать про постійний розвиток і зміни у сфері технологій. Крім того, можна відзначити зростання уваги до екологічних проблем та сталого розвитку. Слова, що стосуються екологічної тематики, відповідальності за навколишнє середовище та збереження природних ресурсів, відображають загальний тренд до більш екологічної свідомості.

Підсумовуючи, зазначимо, що скорочений список неологізмів 2023 року, представлений OED, відображає важливі тенденції в сучасній мовній практиці та культурному контексті. Цей список свідчить про постійну еволюцію мови відповідно до потреб суспільства і змін у соціокультурній сфері. Слова, включені до шортлиста, відображають важливі аспекти сучасного життя, такі як психічне здоров'я, соціальні питання, технологічні інновації та екологічні проблеми.

Таким чином, шортлист неологізмів 2023 року охоплює широкий спектр мовних і культурних концепцій сучасного світу. Ці нові слова відображають не лише мовні трансформації, але й глибокі соціокультурні зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві.

Дослідження неологізмів, представлених у OED, має значний потенціал для подальших досліджень у різних напрямках лінгвістики, культурології та соціології. Однією з перспектив є подальше вивчення механізмів формування та поширення неологізмів у мовній практиці. Це включає дослідження процесів словотворення, фонетичних і семантичних трансформацій, а також впливу соціокультурних факторів на їхнє поширення. Крім того, важливо дослідити вплив неологізмів на мовну практику і комунікацію в різних сферах життя, таких як масмедіа, політика, наука, бізнес тощо. Це допоможе зрозуміти, як нові слова впливають на формування мовних норм і стандартів, а також на сприйняття та інтерпретацію інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Ангеловська, К. В. (2019). Національний менталітет та мовна картина світу як складові когнітивної лінгвістики. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VII(61), 10–13.

Банчук, Н. (2020). Мовна картина світу в діяхронії та історична лексикографія: кілька точок перетину. *Rozprawy Komisji Językowej ŁTN*, 68, 7–30.

Живіцька, І. А. (2010). Мовна картина світу як відображення реальності. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. Філологічні студії*, 4, 20–25.

Alberts, S. (2023, July 24). Situationships: What They Are and 5 Signs You're in One. *Health*. <https://health.clevelandclinic.org/what-is-a-situationship>

Brighty-Potts, I. (2022, November 29). From sober dates to deal-breaker politics: 7 of the biggest dating trends of 2022. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/life-style/tinder-liz-truss-boris-johnson-dutch-rishi-sunak-b2235270.html>

Butt, M. (2024, February 24). London's V&A Museum is looking to hire a Taylor Swift superfan. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/music/news/london-va-museum-taylor-swift-fan-job-b2501158.html>

Chao-Fong, L. (2021, June 28). Once-in-a-millennium heat dome lodges over US and Canada in preview of future climate disaster. *The Independent*.

<https://www.independent.co.uk/climate-change/canada-weather-heatwave-climate-change-b1874145.html>

Clark, M. (2022, May 30). The bizarre parasocial fans of the Johnny Depp vs Amber Heard trial. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/voices/johnny-depp-fans-amber-heard-trial-reddit-b2090316.html>

Cuthbertson, A. (2023, May 23). Photoshop unveils "extraordinary" AI that transforms your pictures with a text prompt. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/tech/photoshop-generative-ai-adobe-tool-b2344119.html>

Engle, J. (2023, December 4). What Slang Do You Use? *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2023/12/04/learning/what-slang-do-you-use.html>

Hadero, H., & Swenson, A. (2023, February 14). TikTok "de-influencers" want Gen Z to buy less – and more. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/news/ap-new-york-gen-z-lee-npd-group-b2281866.html>

Hebert, O. (2023, August 16). University offers course on the social psychology of Taylor Swift. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/life-style/taylor-swift-psychology-class-asu-b2393700.html>

Holland, T. (2023). I have no rizz. <https://www.tiktok.com/@buzzfeed/video/7308802269493955882>

Horton, D., & Wohl, R. (1956). Mass communication and para-social interaction: Observations on intimacy at a distance. *Psychiatry*, 19(3), 215–229. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00332747.1956.11023049>

How is Word of the Year chosen? (2023). *Oxford English Dictionary*. <https://languages.oup.com/word-of-the-year-faqs>

Clark, M. (2022, May 30). The bizarre parasocial fans of the Johnny Depp v Amber Heard trial. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/voices/johnny-depp-fans-amber-heard-trial-reddit-b2090316.html>

Khomami, N. (2023, December 4). Got rizz? Tom Holland memes propel popularity of 2023 word of the year. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/society/2023/dec/04/got-rizz-tom-holland-memes-propel-popularity-of-2023-word-of-the-year>

Krantz, M. (2023, December 8). How to Write Great AI Prompts. *Notion*. <https://www.notion.so/blog/how-to-write-ai-prompts>

Miller, B. (2023, September 11). Reese Witherspoon reveals her "weird and gross" beige flag. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/life-style/reese-witherspoon-beige-flag-b2409336.html>

Miller, K. (2023, June 26). What is a heat dome? Scorching temperatures in Texas are expected to spread to the north and east. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/texas-ap-kansas-city-heat-national-weather-service-b2364529.html>

Neath, A. (2024, February 8). SNL: Who is hosting Saturday's show and what time is it on? *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/news/media/tv-radio/snl-hosting-time-nbc-show-b2441243.html>

New word entries. Updates. (2023). *Oxford English Dictionary*. <https://www.oed.com/information/updates>

Ng, K. (2023, August 11). Kevin Costner declares himself a "Swiftie" after seeing Taylor Swift concert with his daughter. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/life-style/kevin-costner-taylor-swift-swiftie-b2391453.html>

Oxford Word of the Year 2023. (2023). *Oxford English Dictionary*. <https://languages.oup.com/word-of-the-year/2023>

Phillips, C. (2024, January 15). *My first attempt at stand-up comedy ... aged 64*. <https://www.thetimes.co.uk/article/my-first-attempt-at-stand-up-comedy-aged-64-zpsp2ndr6>

Sellman, M. (2023, February 13). Social media "deinfluencers" who delight in bashing brands. *The Times*. <https://www.thetimes.co.uk/article/social-media-deinfluencerswho-delight-in-bashing-brands-tmzmzc7c7>

Thompson, J. (2022, June 20). That Is Not Who I Am. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/theatre-dance/reviews/that-is-not-who-i-am-royal-court-review-dave-davidson-b2104991.html>

Vallejo, J. (2020, July 10). "Heat dome" weather system to bake America with temperatures beyond 90F for weeks. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/heat-dome-america-tropical-storm-fay-la-nina-climate-change-a9613051.html>

REFERENCES

Anhelovska, K. (2019). National mentality and linguistic picture of the world as components of cognitive linguistics. *Science and Education a New Dimension. Philology*. VII(61), 10–13 [in Ukrainian].

Banchuk, N. (2020). The linguistic picture of the world in diachrony and historical lexicography: several points of intersection. *Rozprawy Komisji Językowej ŁTN*. 68, 7–30 [in Ukrainian].

Zhyvitska, I. A. (2010). Language picture of the world as a reflection of reality. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. Філологічні студії*, 4, 20–25 [in Ukrainian].

Alberts, S. (2023, July 24). Situationships: What They Are and 5 Signs You're in One. *Health*. <https://health.clevelandclinic.org/what-is-a-situationship>

Brighty-Potts, I. (2022, November 29). From sober dates to deal-breaker politics: 7 of the biggest dating trends of 2022. *The Independent*.

<https://www.independent.co.uk/life-style/tinder-liz-truss-boris-johnson-dutch-rishi-sunak-b2235270.html>

Butt, M. (2024, February 24). London's V&A Museum is looking to hire a Taylor Swift superfan. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/music/news/london-va-museum-taylor-swift-fan-job-b2501158.html>

Chao-Fong, L. (2021, June 28). Once-in-a-millennium heat dome lodges over US and Canada in preview of future climate disaster. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/climate-change/canada-weather-heatwave-climate-change-b1874145.html>

Clark, M. (2022, May 30). The bizarre parasocial fans of the Johnny Depp vs Amber Heard trial. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/voices/johnny-depp-fans-amber-heard-trial-reddit-b2090316.html>

Cuthbertson, A. (2023, May 23). Photoshop unveils "extraordinary" AI that transforms your pictures with a text prompt. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/tech/photoshop-generative-ai-adobe-tool-b2344119.html>

Engle, J. (2023, December 4). What Slang Do You Use? *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2023/12/04/learning/what-slang-do-you-use.html>

Hadero, H., & Swenson, A. (2023, February 14). TikTok "de-influencers" want Gen Z to buy less – and more. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/news/ap-new-york-gen-z-lee-npd-group-b2281866.html>

Hebert, O. (2023, August 16). University offers course on the social psychology of Taylor Swift. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/life-style/taylor-swift-psychology-class-asu-b2393700.html>

Holland, T. (2023). *I have no rizz*. <https://www.tiktok.com/@buzzfeed/video/7308802269493955882>

Horton, D., & Wohl, R. (1956). Mass communication and para-social interaction: Observations on intimacy at a distance. *Psychiatry*, 19(3), 215–229. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00332747.1956.11023049>

How is Word of the Year chosen? (2023). *Oxford English Dictionary*. <https://languages.oup.com/word-of-the-year-faqs11023049>

Clark, M. (2022, May 30). The bizarre parasocial fans of the Johnny Depp v Amber Heard trial. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/voices/johnny-depp-fans-amber-heard-trial-reddit-b2090316.html>

Khomami, N. (2023, December 4). Got rizz? Tom Holland memes propel popularity of 2023 word of the year. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/society/2023/dec/04/got-rizz-tom-holland-memes-propel-popularity-of-2023-word-of-the-year>

Krantz, M. (2023, December 8). How to Write Great AI Prompts. *Notion*. <https://www.notion.so/blog/how-to-write-ai-prompts11023049>

Miller, B. (2023, September 11). Reese Witherspoon reveals her "weird and gross" beige flag. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/life-style/reese-witherspoon-beige-flag-b2409336.html>

Miller, K. (2023, June 26). What is a heat dome? Scorching temperatures in Texas are expected to spread to the north and east. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/texas-ap-kansas-city-heat-national-weather-service-b2364529.html>

Neath, A. (2024, February 8). SNL: Who is hosting Saturday's show and what time is it on? *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/news/media/tv-radio/snl-hosting-time-nbc-show-b2441243.html>

New word entries. Updates. (2023). *Oxford English Dictionary*. <https://www.oed.com/information/updates>

Ng, K. (2023, August 11). Kevin Costner declares himself a "Swiftie" after seeing Taylor Swift concert with his daughter. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/life-style/kevin-costner-taylor-swift-swiftie-b2391453.html>

Oxford Word of the Year 2023. (2023). *Oxford English Dictionary*. <https://languages.oup.com/word-of-the-year/2023>

Phillips, C. (2024, January 15). *My first attempt at stand-up comedy ... aged 64*. <https://www.thetimes.co.uk/article/my-first-attempt-at-stand-up-comedy-aged-64-zpsp2ndr6>

Sellman, M. (2023, February 13). Social media "deinfluencers" who delight in bashing brands. *The Times*. <https://www.thetimes.co.uk/article/social-media-deinfluencerswho-delight-in-bashing-brands-tmzmzc7c7>

Thompson, J. (2022, June 20). That Is Not Who I Am. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/theatre-dance/reviews/that-is-not-who-i-am-royal-court-review-dave-davidson-b2104991.html>

Vallejo, J. (2020, July 10). "Heat dome" weather system to bake America with temperatures beyond 90F for weeks. *The Independent*. <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/heat-dome-america-tropical-storm-fay-la-nina-climate-change-a9613051.html>

Отримано редакцією журналу / Received: 28.04.24

Прорецензовано / Revised: 17.05.24

Схвалено до друку / Accepted: 05.09.24

Olha SHEVCHENKO, PhD (Philol.), Assoc. Prof.
ORCID ID: 0000-0002-5714-2902
e-mail: o_shevchenko@knu.ua
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine

**LEXICAL EVOLUTION: REFLECTION OF GLOBAL TRENDS
IN THE FORMATION AND TRANSFORMATION
OF THE LANGUAGE PICTURE OF THE WORLD**

The article examines the functioning of neologisms that entered the Oxford English Dictionary in 2023, the history of their emergence and the reasons for their spread in the language. The work studies the processes taking place in the lexical sphere of the English language at the current stage due to the influence of globalization and other macro-social trends. The author takes a close look at the relationship between the language and the social dynamics, analyzes the phenomenon of lexical evolution, paying attention to changes in the vocabulary of the language that reflect cultural, technological and social changes. The work reveals the essence of lexical evolution as an important aspect of language idiosyncrasies and provides insights into the role of language in forming the mental picture of the world in the modern globalized society. The study of lexical evolution delves into the intricate interplay between language and global trends, revealing fascinating insights into how societies perceive and express the world around them. This research explores the dynamic process by which English adapts and transforms, reflecting shifts in cultural, technological, and social landscapes. Through the analysis of the shortlist of new words which were registered in Oxford English dictionary in 2023, the author uncovers the nuanced ways in which words emerge, evolve, and sometimes fade into obscurity, mirroring the changing fabric of human experience. From the introduction of new concepts spurred by scientific advancements to the assimilation of new terms through globalization, lexical evolution captures the essence of human interaction and innovation. Furthermore, the article sheds light on the power dynamics and cultural exchanges that shape linguistic landscapes, illustrating how English serves as both a mirror and an agent of societal change. By examining lexical evolution of English in 2023, we gain valuable insights into the collective consciousness of modern society and the intricate web of connections that unite English-speaking community across time and space. This research not only enriches our understanding of language but also offers valuable perspectives on the complex interplay between language, culture, and society in an ever-evolving world.

Keywords: *linguistic picture of the world, neologism, evolution, Oxford English dictionary, globalization, Internet culture, communication, social networks.*

Автор заявляє про неаявність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses, or interpretation of data; in the writing of the manuscript; or in the decision to publish the results.